

OVER HET BOEK *KLEINE GELOOFSGROEPEN*

Persbericht, symposium en de uitgebreide inhoudsopgave uit het boek

Persbericht

Kees Slijkerman en Fred van Iersel (red.)

Kleine geloofsgroepen

Wegen naar een vitale parochie

Binnen de rooms-katholieke kerk in West-Europa ontstaat door samenwerking en samenvoeging een nieuw type parochie. Daarin is de vraag naar de kwaliteit van de gemeenschap opnieuw actueel. De opkomst van kleine geloofsgroepen lijkt een antwoord te bieden op de behoefte aan een doorleefd geloof en aan nabijheid in het pastoraat. Het boek *Kleine geloofsgroepen* biedt achtergronden bij deze nieuwe ontwikkeling en laat zien waarom en hoe heel concreet aan kleine geloofsgroepen gebouwd kan worden.

Uit het voorwoord door mgr. J. van Burgsteden:

Van harte beveel ik dit boek bij u aan. Mijn hoop is dat het in parochies gebruikt zal worden. Het ontstaan van kleine geloofsgroepen – small Christian communities – kan ertoe bijdragen dat een parochie een gemeenschap van gemeenschappen wordt, waar de deelnemers elkaar kennen en tot steun zijn. Als parochianen naast regelmatige deelname aan de Eucharistieviering ook deel gaan uitmaken van kleine geloofsgroepen, zal, naar ik hoop, hun parochie groeien in vitaliteit. Zeker voor jonge mensen die als christen willen leven, is de steun van een small Christian community in toenemende mate van belang.

In dit boek vindt u bijdragen van:

mgr. J. van Burgsteden, mgr. E. de Jong, Fred van Iersel, Ad Verest, Kees van Vliet, René Hornikx, Wilfried Hagemann en Kees Slijkerman.

Kees Slijkerman en Fred van Iersel (red.)

Kleine geloofsgroepen. Wegen naar een vitale parochie

Een uitgave van

Uitgeverij Abdi van Berne, Heeswijk.

ISBN 978-90-8972-044-3

120 pagina's

Prijs: € 14,95

Bestellen: info@berneboek.com

0413-291394

en via de reguliere boekhandel

PRESENTATIE

Dit boek werd gepresenteerd op 4 november 2011 tijdens het symposium 'Mobiele Kerken' in de Boothzaal van de Universiteit van Utrecht, georganiseerd door Luce (www.luce-crc.nl).

Dit symposium werd zo aangekondigd:

Symposium Small christian communities

Binnen de kerk in West-Europa ontstaat door samenwerking en samenvoeging een nieuw type parochie. Daarin is de vraag naar de kwaliteit van de gemeenschap opnieuw actueel. De opkomst van kleine geloofsgroepen lijkt een antwoord te bieden op de behoefte aan een doorleefd geloof en aan nabijheid in het pastoraat.

De traditionele kerken hebben het zwaar: afnemende kerkgang en terugloop in financiële middelen nopen tot noodzakelijke fusies en schaalvergroting met alle gevolgen van dien voor geloofsvorming en parochieopbouw. De nieuwe parochie lijkt zich te ontwikkelen tot een 'gemeenschap van gemeenschappen'. Een bijzondere plek daarbinnen is weggelegd voor kleine geloofsgroepen: small christian communities. In deze groepen vormen de bekwaamheden of charisma's van gelovigen het uitgangspunt. Het zijn groepen van gelovigen die leven, geloof en Bijbel met elkaar delen. In de huiskamer - eerder dan in het kerkgebouw - komen ze samen voor gebed, tonen ze belangstelling voor elkaar en vinden ze bemoediging om het evangelie van Jezus Christus in praktijk te brengen in het dagelijks leven.

Het mobiele, persoonlijke en bewegelijke karakter van deze geloofsgroepen laat zich niet zo gemakkelijk in de gevestigde instituties

vatten. Op sommige plaatsen ontstaan spanningen tussen de oude kerken en groepen van de zogeheten nieuwe bewegingen. Toch vormen deze kleine groepen een positieve uitdaging voor parochies en bisdommen, die ook zelf uitgedaagd worden kleine geloofsgroepen op te zetten. Parochiegemeenschappen kunnen gebruik maken van het nieuwe spirituele elan van deze groepjes gelovigen. En omgekeerd kunnen zij een bedding bieden waarin deze groepen kunnen floreren en inspireren.

Tijd dus voor een landelijke 'parochiedag' rond de opbouwwaarde van kleine christelijke gemeenschappen binnen kerkelijke gemeenten. Welke kansen liggen er en welke gevaren doemen op? En wat is in dezen wijs beleid? Een studiedag van Luce / Centrum voor Religieuze Communicatie voor pastores en parochieassistenten, catecheten en catechisten, kerkbestuurders en vrijwilligers, en andere gelovigen die op zoek zijn naar nieuw elan inzake geloofsvorming en parochieopbouw. Aanleiding is de presentatie van het boek Kleine geloofsgroepen. Wegen naar een vitale parochie van de Werkgroep Pastoraal Congres Nieuwe Bewegingen, dat op de dag zelf met korting te koop is.

Lezingen

Sake Stoppels, Mobiliseert de kleine groep de kerkelijke gemeente? Protestantse ervaringen

De kleine groep heeft in de protestantse traditie vanouds een belangrijke plek. Ook nu is er veel aandacht voor kleinschalige verbanden binnen kerkelijke gemeenten, vooral vanwege hun opbouwwaarde. Toch zijn de ervaringen niet alleen maar positief. Welke kansen liggen er en welke gevaren doemen op? En wat is in dezen wijs beleid?

(tekst: 0347 op www.stucom.nl)

Jozef Wissink, Noodzaak en oplossing?

Kleine christelijke gemeenschappen zijn absoluut noodzakelijk, maar lossen niet alles op. Een pleidooi om deze gemeenschappen op hun eigenlijke waarde te schatten.

(tekst: 0348 op www.stucom.nl)

Workshops

Kees Slijkerman, Scc's zaaien en besproeien, activeren en zelfstandig maken

Je wilt small Christian communities (scc's) in je parochie. Hoe pak je dat aan, zodat het groepen

worden die vrijwel zonder jou verder kunnen, en het reguliere pastorale werk ondersteunen.

Rob Landré, Een levend geloof en een levende gemeenschap

Het WeG-project beschrijft wegen naar een levend geloof en een levende, missionaire kerkgemeenschap. Concrete handreikingen rond het catechetisch WeG-project van het Officium Catecheticum. (WeG staat voor Wege erwachsenen Glaubens, 'wegen naar volwassen geloven'.)

René Hornikx, Impulsen van kleine groepen voor parochieopbouw

Hoe de spiritualiteit van kleine groepen de parochie kan omvormen? Kunnen kleine groepen helpen om de parochie bij de tijd te houden? Concrete handreikingen die de geloofsverdieping in kleine groepen brengt tot parochieopbouw.

Veel meer over dit onderwerp in de rubriek *parochie / gemeente* op www.stucom.nl, www.stucom.nl/parochie.

Dit is document 0349 op www.stucom.nl.

HIERONDER STAAN

DE KORTE EN DE UITGEBREIDE INHOUDSOPGAVE

VAN HET BOEK *KLEINE GELOFSGROEPEN*,

de pagina's 5 en 117 t/m 120 uit het boek.

Inhoudsopgave

MGR. J.G.M. VAN BURGSTEDEN S.S.S. / 7

Voorwoord

MGR. EVERARD DE JONG / 8

Inleiding

FRED VAN IERSEL / 11

Legitimiteit, nut en noodzaak van *small Christian communities*
voor parochiepastores

AD VEREST / 20

Vele bloemen in één tuin

Randvoorwaarden en kansen voor *small Christian communities*
binnen de gemeenschap van de 'nieuwe' parochie

KEES VAN VLIET / 40

Communio, charisma en zending

Over het theologisch fundament van de *small Christian communities*

RENÉ HORNIKX / 53

Kleine groepen van vitaal belang voor parochievernieuwing
en -ontwikkeling

WILFRIED HAGEMANN / 69

Hoe kunnen wij de gaven van de Geest in de ander ontdekken,
stimuleren en begeleiden?

KEES SLIJKERMAN / 80

Aan de slag met kleine geloofsgroepen

KEES SLIJKERMAN / 91

Tips en tools, methodes en literatuur

Uitgebreide inhoudsopgave / 117

Uitgebreide inhoudsopgave

MGR. J.G.M. VAN BURGSTEDEN S.S.S. / 7

Voorwoord

MGR. EVERARD DE JONG / 8

Inleiding

- Twee bewegingen / 8
- De vraag naar geborgenheid / 8
- Zaadjes van hoop / 9
- De methode / 9
- Een tweede soort gezin / 10

FRED VAN IERSEL / 11

Legitimititeit, nut en noodzaak van *small Christian communities* voor parochiepastores

- Inleiding / 11
- Small Christian Communities*, een begripsomschrijving / 11
- Zeven kenmerken*

De ecclesiologische legitimering van *small Christian communities* / 13

Op welke pastorale vraagstukken formuleren *small Christian communities* een antwoord / 15

- Aanvulling op schaalvergroting*
- Doelmatigheidswinst*
- Opdracht tot eenheid en vernieuwing*
- Actie verbinden met inspiratie*

Nut en noodzaak van *small Christian communities* / 18

AD VEREST / 20

Vele bloemen in één tuin.

Randvoorwaarden en kansen voor *small Christian communities* binnen de gemeenschap van de 'nieuwe' parochie

- Pastorale context: van 'oude' naar 'nieuwe' parochies / 20
- Noodzaak tot cultuuromslag*
- Nieuwe pastorale situatie*

Small Christian communities: kansen tot vernieuwing / 23

- Nadere begripsbepaling*
- Een praktijkbericht*
- Reflectie*
- Hoe omgaan met zelforganisatie van parochianen*

De nieuwe parochie als 'gemeenschap van gemeenschappen' / 30
Grondgedachte: de parochie als 'gemeenschap van gemeenschappen'
Communio-ecclesiologie ('koinonìa' als theologisch fundament)
Asymmetrie en harmonie tussen parochiële, lokale
geloofsgemeenschappen en charisma's
Pastoraal besluit: gebed voor de parochievernieuwing

KEES VAN VLIET / 40

Communio, charisma en zending.

Over het theologisch fundament van de *small Christian communities*

Inleiding / 40

Theologische omschrijving en theologische kenmerken
 van de *small Christian communities* / 41

Vitalisering van parochies

Faith-sharing en life-sharing

Het grotere geheel van de Kerk en de Eucharistie

Je steentje bijdragen aan Kerk en samenleving

Communio - de ecclesiologische dimensie van de *small Christian*
Communities / 44

Vaticanium II en de Kerk als 'gemeenschap van gemeenschappen'

Een spiritualiteit van comunio

Charisma - de pneumatologische dimensie van de *small Christian*
communities / 46

De gaven van de Geest en de vrucht van de Geest

Het institutionele principe en het charismatische principe

Zending - de missionaire dimensie van de *small Christian*
Communities / 49

Jezus wist zich gezonden en zendt zijn leerlingen

De zending van small Christian communities

Tot besluit: Het gewone en het bijzondere van *small Christian*
Communities / 50

RENÉ HORNIKX / 53

Kleine groepen van vitaal belang voor parochievernieuwing en -ontwikkeling

God neemt het initiatief uit bewogenheid om ons / 53

Cyclisch proces van zes stappen / 54

Kleine groepen in ballingschap / 54

God begint telkens opnieuw zijn geschiedenis met een
 enkeling / 55

- Drie relatievormen om het gelovig vol te houden / 56
- a. De individuele relatie van iemand tot God*
 - b. De kleine groep en deel uitmaken van een kleine groep*
 - c. De grote of massabijeenkomsten*
- Inspiratie is de motor ... / 59
- ... voor twee typen parochie*
 - Twee typen met eigen kenmerken*
 - Niet toevallig, deze twee typen parochie!*
- Zoeken naar evenwicht / 63
- Kleine groepen helpen bij vitalisering / 64
- Leiding en kleine groepen / 65
- Kleine groepen hebben structurele bedding nodig / 65
- Ten slotte... / 66

WILFRIED HAGEMANN / 69

Hoe kunnen wij de gaven van de Geest in de ander ontdekken, stimuleren en begeleiden?

- Dringende taak: de gemeenschap opnieuw opbouwen / 69
- God is aan het werk / 69
- Nieuw elan in de Kerk / 70
- God is een God van het begin / 71
- De 'mobiele kerken' en de officiële Kerk / 72
- Vruchten in de gemeenschappen vanuit de ontmoeting met charisma's / 73
- De gave des onderscheids van de priester / 75
- Onderscheidingscriteria / 76
- De belangrijke rol van de medewerkers / 77
- De geestelijke begeleiding van de medewerkers / 78
- Plekken voor de pastoor om uit te blazen / 78

KEES SLIJKERMAN / 80

Aan de slag met kleine geloofsgroepen

- Waarom gemeenschapsvorming in kleine groepen? / 80
- Wat voor groepen staan ons voor ogen? / 80
- IJzer smeden als het heet is / 81
- Hoe kom je van A naar B? / 82
- Meewerken met de Geest / 83
- Doel voor ogen houden / 85
- Onderneming van decennia / 85
- Hoe beginnen? / 86

- Anticipeer op vervolggroep, toerustend leiderschap / 87
- Leiding geven aan een *small Christian community* / 87
- Pastorale ondersteuners aanstellen en bijeenbrengen / 88
- Inspiratie, oriëntatie, binding, doelen, diaconie en participatie / 89

KEES SLIJKERMAN / 91

Tips en tools, methodes en literatuur

- Overzicht van methodes / 91
 - Small Christian communities bouwen met het programma van Baranowsky*
 - Small Christian communities bouwen met het WeG-concept*
 - Wat nodig is om 'Opnieuw beginnen' te kunnen geven*
 - Praktijkervaringen in het bisdom Hasselt*
 - Waarom voorkeur voor het WeG-concept?*
 - Small Christian communities bouwen met andere methodes*
 - Small Christian communities bouwen vanuit wat al gaande is*
- Vervolgbijsprekingen, wat bespreek je in een *small Christian community*? / 100
- Natuurlijke ontwikkeling van gemeenschappen / 102
- Acht aspecten die steeds nodig zijn om te groeien / 103
 - Toerustend leiderschap*
 - Gavengebaserde bediening*
 - Hartstochtelijke spiritualiteit*
 - Effectieve structuren*
 - Inspirerende samenkomsten*
 - Holistische kleine groepen*
 - Behoeftegerichte evangelisatie*
 - Liefdevolle relaties*
- Small Christian communities splitsen* / 105
 - Netwerk van small Christian communities nodig*
- Wie zijn aan zet? / 106
 - De persoon van de pastor en de initiatiefnemers*
- Vijf essentiële elementen van een gemeenschap / 109
- Wat leiders van *small Christian communities* moeten leren / 110
- Samenvattend plan van aanpak / 110
- Aanbevolen literatuur, besteladressen, websites / 112
- Afkortingen / 114